

Het grote verhaal achter de Surinaamse trouwportretten

Het is nog ver voor de tijd dat er gelachen wordt op trouwfoto's, laat staan dat de zojuist gehuwden elkaar zoenen. De kersverse echtelieden in het kloekke boek *Trouwportretten. Surinaamse voorouders in beeld. Album 1846-1950* kijken ernstig in de lens; het huwelijk is een zwaarwichtige gebeurtenis. De enige frivoliteit komt van de grote bruidsboeketten en de vele bloemstukken. De bruid draagt doorgaans een witte trouwjurk met sluier van Europese snit, de bruidegom staat er stijfjes naast in pak of militair uniform.

Lucia Nankoe, zelf van Surinaamse origine, zag in 1985 in Duitsland een affiche van een Surinaams bruidspaar met parasol en dat beeld liet haar niet meer los. Langzamerhand rijpte het plan om aan de hand van oude trouwportretten – ‘een sleutelmoment in het leven van twee mensen’ – de rijkgeschakeerde geschiedenis van haar land van herkomst te documenteren.

Ruim vijf jaar geleden begon ze trouwfoto's uit de periode tot 1950 te verzamelen bij een zich gestaag uitbreidende kring van vrienden, kennissen van vrienden, kennissen van kennissen, enzovoort, allemaal met ten minste één Surinaamse voorouder. “Van na 1950 zijn er genoeg foto's en verhalen,” legt Nankoe uit. “De oude foto's, en vooral de verhalen die erbij horen, daar was meer haast bij.”

Ze was verbaasd hoeveel oude foto's er boven water kwamen. De oudste stamt uit 1846 en toont de twintigjarige Maria Louisa de Hart en de 33-jarige Johannes Ellis, een jaar na hun trouwdag. Ze zijn gefotografeerd door reizende Amerikaanse daguerreotypisten die Suriname bezochten. Hun verbintenis is misschien wel het prototype van de Surinaamse smeltkroes, met Nederlandse, Ghanese en joodse wortels, met een geschiedenis van hoge bestuursfuncties gecombineerd met een slavernijverleden.

Het zijn stuk voor stuk spannende, rijke en vaak ook ontroerende getuigenissen; eigenlijk is het boek één groot pleidooi voor een gevarieerde en multiculturele samenleving.

De eeuw die Nankoe in haar boek bestrijkt, is zo interessant omdat het in Suriname een komen en gaan is van de meest uiteenlopende bevolkingsgroepen: al voor de officiële afschaffing van de slavernij in 1863 kwamen de *boeroes* uit Nederland, daarna de contract-

arbeiders uit China, India en Java; zij moesten de plantages draaiende houden. Er arriveerden zendelingen van de Evangelische Broedergemeente uit Nederland en Duitsland, er waren Libanezen, Italianen, als ook Sefardische en Asjkenazische joden. Ze deelden het land met de uit Afrika afkomstige bewoners die veelal als slaven op de plantages werkten en met de oorspronkelijke Surinaamse inheemse bevolking, van wie uiteindelijk weinigen het kolonialisme zouden overleven. Bovenal was Suriname natuurlijk een Nederlandse kolonie, waardoor er volop uitwisseling was met de Caraïbische eilanden, Nederlands-Indië en Nederland zelf.

De portretten en de verhalen in dit boek vormen een kaleidoscopisch panorama dat elke keer samenkomt bij de verbintenis van twee mensen. Soms hebben ze strijd moeten leveren om hun huwelijk door te zetten; klasse, etniciteit, religie, stad versus binnenland, ‘een teveel aan melanine’, het kon allemaal in de weg zitten. Veel paren leefden al jaren samen en hadden een schare kinderen voordat ze in het huwelijk traden. Daar had steevast de christelijke kerk een stevige hand in. Nog steeds kan Nankoe daar verontwaardigd over zijn: “Waar bemoeide de kerk zich mee!” Veel paren lieten zich overtuigen, omdat een kerkelijk huwelijk toegang beloofde tot goed onderwijs voor hun kinderen. Het slavernijverleden komt in sommige familie verhalen heel dichtbij. “Het is goed dat dat gebeurt,” zegt Nankoe, “maar ik wil met dit project vooral de Surinaamse gemeenschap in de breedte laten zien. Alle verschillende groepen die het land binnenkwamen, al die kleurschakeringen, ook dat is Suriname.”

Soms veroorzaken de foto's een mooi soort verwarring, vindt Nankoe. “Je ziet mensen met Europese trekken die geboren zijn in slavernij. Dit boek is mijn bijdrage aan het cultureel erfgoed van Suriname.”

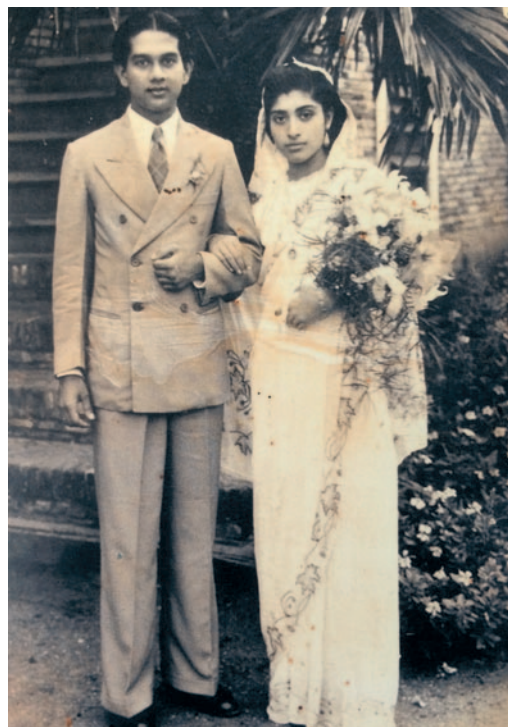
MICHAJA LANGELAAN

Lucia Nankoe: *Trouwportretten. Surinaamse voorouders in beeld. Album 1846-1950.*
In de Knipscheer €24,50

Helena Soekradji Gajadien & Julius (Jules) André Pracht

Helena Gajadien (1927-2002) werd geboren op de plantage Maasstroom in Comnewijne, waar haar vader landbouwkraft was en haar moeder huishoudelijk hulp bij de Nederlandse toezichthouder Van den Emden. Helena verhuisde later met deze familie mee naar Paramaribo en woonde bij hen tot haar huwelijk. Ze werd de eerste hindoestaanse caisière bij warenhuis Kersten & Co, waar ze haar toekomstige man Jules Pracht (1920-1978) ontmoette, die werd geboren in Kwatta en was een afstammeling van de Nederlandse boeren, de *boeroes*. Ze trouwden in 1950 in Paramaribo.

Ursula A. Durgaram & Harry Dj. Hira Sing

Ursula Agnes Durgaram (Paramaribo, 1928) en Harry Hira Sing (Paramaribo, 1922) trouwden in 1943. Beide echtelieden waren politiek actief. Harry Hira Sing was arts en lid van de Surinaamse Staten, het voormalige parlement. Hij is in 1996 in Nederland overleden.

Wilhelmina M. Meerboon & Maurits G. J. Pool

De grootmoeders van beide echtelieden bezaten tot 1863 de slavenstatus. Maurits Pool (1895-1957) en Willy Meerboom (1897-1971) trouwden in 1920 in Paramaribo en waren allebei werkzaam in het onderwijs. Maurits haalde een akte wiskunde en was later, tot aan zijn pensionering in 1953, inspecteur voor het onderwijs. Willy was tot 1950 verbonden aan de in 1938 opgerichte Huishoudschool in Paramaribo. In 1953 vestigden ze zich in Amsterdam, waar ze ook zijn overleden. Ze kregen acht kinderen.

Angela Panday & Sarabdjiet Dielbandhoesing

Angela Panday (1926-2008) en Sarabdjiet Dielbandhoesing (1924-2019) trouwden op 27 februari 1946 in Paramaribo. Ze waren buren van elkaar en een huwelijk tussen een rooms-katholiek meisje en een hindoestaanse jongen zonder behoorlijke opleiding was zeker geen uitgemaakte zaak. Toch zetten ze door. De ouders van de bruidegom hadden geen bezwaar, maar de ouders van de bruid en de katholieke kerk wel, want Sarabdjiet wilde zich niet bekeren tot het katholieke geloof. Er was slechts één broer van Angela op het huwelijksfeest. Haar familie draaide later bij. Ze kregen vijf kinderen. Sarabdjiet was de laatste van de gefotografeerde echtelieden in dit boek die nog in leven was. Vorige maand is hij overleden.

Johanna Geertruida Vroom & Johann W.C. Suur

Dit is de foto van het 25-jarige huwelijksfeest in 1920 van Geertruida Vroom (1870-1937) en Johann Suur (1861-1921) en hun in 1887 geboren dochter Mathilde Amalia (1887-1972). De moeder van Geertruida Vroom werkte tot 1863 als veldarbeidster op de plantage 't Vertrouwen in district Cottica en trok toen te bevrijd was naar Paramaribo, waar Geertruida werd geboren. Johann Suur werd in Amsterdam uit Duitse ouders geboren en kwam in 1884 naar Suriname. Hun enige dochter trouwde in 1912 met notaris Achmed Theodoor de Miranda (1885-1946) en schonk haar ouders tien kleinkinderen.

Bertolina A. Ellis & Abraham Krabbendam

Abraham (1868-1936) en Bertolina (1866-1953) trouwden in 1897 in Paramaribo. De ouders van Bertolina waren beiden in slavernij geboren. Abraham was gezagvoerder bij het Departement der Koloniale Vaartuigen. Ze hadden reeds een dochter op het moment dat ze trouwden. Enkele jaren na hun huwelijk vestigden ze zich in Nederland. Het huwelijk strandde en Bertolina ging terug naar Suriname. Dochter Aimable bleef in Nederland terwijl haar moeder het geld voor haar overtocht verdiende. Ze nam een boot later naar Suriname dan gepland: het oorspronkelijke schip, de Prins Willem II, verging in 1910 in de Golf van Biskaje.

Betsy Abigail Morpurgo & Coenraad Simon Pos

Het ‘gemengde’ huwelijk tussen de Sefardisch-joodse Betsy en de Hoogduits-joodse Coenraad gold in 1909 nog als een zeldzaamheid. In het uitgebreide familie verhaal van kleinzoon Diego Pos lezen we veel sappige familieanekdotes, maar geen geboorte- en sterfdata. De foto van het deftige huwelijksbanket is genomen door een van de bekendste Surinaamse fotografen uit die tijd, Augusta Curiel. Begin 1900 opende ze samen met haar zuster Anna een fotoatelier in de Domineestraat. Veel van haar foto's werden afgedrukt op het nieuwste fenomeen: de prentbriefkaart.